Evaluatie Subsidieregeling Pitcher Perfect 010

Eindrapport

KWINK GROEP

Evaluatie Subsidieregeling Pitcher Perfect 010

Eindrapport

Den Haag, 23 / 12 / 2021
Auteurs: Janine Mulder
Lara Janssen
Fritzi Reijerman

KWINK GROEP

Inhoud

1. Inleiding 4
    1.1. Achtergrond en aanleiding 4
    1.2. Onderzoeksaanpak 4
    1.3. Leeswijzer 4

2. Feiten en cijfers Pitcher Perfect 010 5
    2.1. Doelstellingen 5
    2.2. Werkwijze 6
    2.3. Resultaten 7

3. Ervaringen met Pitcher Perfect 010 10
    3.1. Doelbereik 10
    3.2. Werkwijze 11
    3.3. Resultaten 13

4. Conclusies en aanbevelingen 15

1. Inleiding

Dit hoofdstuk geeft de achtergrond en aanleiding van het onderzoek weer. Daarnaast gaan we in op de onderzoeksaanpak en geven we een leeswijzer.

1.1. Achtergrond en aanleiding

In 2019 is de subsidieregeling Pitcher Perfect 010 (hierna: subsidieregeling Pitcher Perfect) van de gemeente Rotterdam van start gegaan. De subsidieregeling Pitcher Perfect is opgezet om de makers van de stad Rotterdam zichtbaarder te maken en een podium te bieden, één van de ambities binnen het Rotterdamse cultuurbeleid. Deze subsidieregeling Pitcher Perfect is uniek omdat aanvragers subsidie toegekend kunnen krijgen door het pitchen van cultuurprojecten tijdens een pitchavond, georganiseerd door de gemeente. De pitchavond vindt twee keer per jaar plaats waarbij aanvragers elkaars pitch beoordelen. Per pitchavond wordt maximaal €90.000 aan subsidie verstrekt.[1]

Op 29 april 2021 heeft een aantal gemeenteraadsleden van de gemeente een motie ingediend waarin ze het college verzoeken *"te stoppen met pitchavonden waarbij jonge makers naast deelnemer ook als jury fungeren"*.[2] De motie is niet aangenomen. Het college van burgemeester en wethouders heeft besloten om de subsidieregeling Pitcher Perfect te laten evalueren.

1.2. Onderzoeksaanpak

Dit onderzoek evalueert Pitcher Perfect over de periode maart 2019 tot en met oktober 2021. De evaluatie bestaat uit de volgende onderdelen:

1. De doelstellingen van de subsidieregeling Pitcher Perfect.
2. De werkwijze van de subsidieregeling Pitcher Perfect.
3. De verwachte en onverwachte resultaten van de subsidieregeling Pitcher Perfect.

Voor de evaluatie zijn drie onderzoeksmethoden ingezet, namelijk een documentstudie, een observatie en interviews. Tijdens de pitchavond van oktober 2021 zijn observaties gedaan. Daarnaast zijn acht gesprekken gevoerd met beleidsmakers van de gemeente Rotterdam en vertegenwoordigers van culturele instellingen in Rotterdam. Tot slot zijn zestien interviews gevoerd met makers die hebben deelgenomen aan verschillende pitchavonden. Er zijn makers gesproken waarvan een project is gesubsidieerd als makers waarvan dat niet het geval is.

1.3. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden feiten omtrent de subsidieregeling Pitcher Perfect benoemd. We kijken naar de doelstellingen, de werkwijze en de cijfermatige resultaten van Pitcher Perfect. In hoofdstuk 3 schetsen we de ervaringen van betrokkenen met de subsidieregeling Pitcher Perfect. Het rapport sluit af met hoofdstuk 4 met onze conclusies en aanbevelingen.

[1] Gemeente Rotterdam (2019). Subsidieregeling Pitcher Perfect 010.

[2] Leefbaar Rotterdam (2021). Motie. Pitchen prima, maar niet door deelnemer.

2. Feiten en cijfers Pitcher Perfect 010

Dit hoofdstuk bevat een beschrijving van de feiten en cijfers van de subsidieregeling Pitcher Perfect. De eerste paragraaf gaat in op de doelstellingen van de subsidieregeling Pitcher Perfect. Hierop volgt een paragraaf waarin de werkwijze van de subsidieregeling Pitcher Perfect staat beschreven van aanvraag tot en met de toekenning van de subsidie. Tot slot worden in de laatste paragraaf de resultaten van de subsidieregeling Pitcher Perfect uitgelicht.

2.1. Doelstellingen

Het cultuurbudget van de gemeente Rotterdam bestaat uit twee delen, namelijk meerjarige (jaarlijkse) subsidies en eenmalige subsidies. De subsidieregeling Pitcher Perfect[3] is een eenmalige subsidie waarmee een flexibel circuit van kunst- en cultuurprojecten mogelijk wordt gemaakt waarbinnen ruimte is voor nieuwe spelers in het veld.[4] In het Cultuurplan 2021-2024 wordt de subsidieregeling Pitcher Perfect benoemd als 'andere ondersteuningsvorm' naast incidentele/eenmalige subsidies.[5] De subsidieregeling Pitcher Perfect sluit aan bij de kernbegrippen voor de Rotterdamse cultuursector zoals opgenomen in het Cultuurplan 2021 – 2024:

- **Inclusiviteit**: geen financiële, fysieke of mentale drempels voor beoefenaars en bezoekers van kunst en cultuur;
- **Innovatie**: ruimte voor nieuwe genres, nieuwe werkwijzen en nieuw aanbod;
- **Interconnectiviteit**: gezamenlijke verantwoordelijkheid met andere sectoren voor stedelijke opgaven.[6]

De subsidieregeling Pitcher Perfect is opgezet om een alternatieve vorm van subsidie aan te bieden aan een groep makers die voorheen vaak geen subsidie konden vinden die bij hen past. De gemeente streeft middels de subsidieregeling Pitcher Perfect naar een innovatieve regeling die nieuwe en beginnende makers de mogelijkheid biedt om hun talenten te ontwikkelen en op deze manier in te spelen op actuele ontwikkelingen.[7] De subsidieregeling Pitcher Perfect benoemt de volgende overwegingen:

1. De gemeente Rotterdam heeft als ambitie om zoveel mogelijk **inwoners** van Rotterdam aan kunst en cultuur te laten **deelnemen**. Deelname bestaat uit het zelf beoefenen van kunstzinnige activiteiten evenals het bijwonen van deze activiteiten (publiek).
2. De gemeente Rotterdam ambieert een vitale cultuursector die flexibel is en zichzelf constant **vernieuwt**.
3. Het is gewenst om aanvullende regels op de Subsidieverordening Rotterdam 2014[8] vast te stellen voor het subsidiëren van culture projecten en programma's die **niet inpasbaar** zijn binnen de bestaande subsidieregelingen.

[3] Gemeente Rotterdam (2019). Subsidieregeling Pitcher Perfect 010. Zie: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2019-27699.html.
[4] Gemeente Rotterdam (2016). Reikwijdte & Armslag. Cultuurplan 2017 – 2020.
[5] Gemeente Rotterdam (2020). Stad in transitie, cultuur in verandering. Cultuurplan 2021 – 2024.
[6] Gemeente Rotterdam (2020). Stad in transitie, cultuur in verandering. Cultuurplan 2021 – 2024.
[7] Gemeente Rotterdam (2019). Subsidieregeling Pitcher Perfect 010. Zie: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2019-27699.html.
[8] Gemeente Rotterdam (2019). Subsidieverordening 2014.

4. De subsidieregeling Pitcher Perfect 010 biedt een **innovatief subsidieformat**, dat aansluit bij de actuele ontwikkelingen in de culturele sector.[9]

In totaal is voor de subsidieregeling Pitcher Perfect €180.000 per jaar beschikbaar. Het totaal te verdelen budget uit het Cultuurplan 2017-2020 was €75,9 miljoen voor meerjarige subsidies. Daarnaast was €3 miljoen beschikbaar voor eenmalige subsidies, waaronder de subsidieregeling Pitcher Perfect.[10] In het huidige Cultuurplan 2021-2024 is €93,5 miljoen beschikbaar aan subsidies, inclusief 3 miljoen voor eenmalige subsidies.[11]

2.2. Werkwijze

In deze paragraaf staat de werkwijze van de subsidieregeling Pitcher Perfect beschreven.

Figuur 1. Werkwijze subsidieregeling Pitcher Perfect.

Aanvraag

Twee keer per jaar kan subsidie worden aangevraagd door natuurlijke en rechtspersonen woonachtig of gevestigd in Rotterdam via een digitaal subsidieaanvraagformulier. Een aanvrager dient de volgende informatie te geven:

- een samenvatting van het kunst- en cultuurproject in een projectplan;
- een toelichting waarom het project een aantoonbare bijdrage levert aan de kunst- en cultuurdoelstelling van de gemeente Rotterdam;
- een toelichting waaruit de praktische uitvoerbaarheid van het kunst- en cultuurproject blijkt;
- het verdienmodel bestaande uit een beknopte begroting inclusief het gevraagd subsidiebedrag (maximaal €10.000).

Kunst- en cultuurprojecten die in aanmerking komen voor deelname aan Pitcher Perfect 010 moeten aan de volgende eisen voldoen:

1. bijdragen aan de doelstellingen voor kunst en cultuur van de gemeente;
2. een Rotterdams belang dienen (een kunst- of cultuurproject dient een Rotterdams belang wanneer de activiteit plaatsvindt in Rotterdam en een overwegend Rotterdams publiek bereikt of wanneer de activiteit een bijdrage levert aan de ontwikkeling van Rotterdamse kunstenaars);
3. en het eindresultaat van de projecten moet openbaar toegankelijk zijn.[12]

De aanvragen die in aanmerking komen voor de regeling worden gerangschikt op volgorde van indiening van volledige aanvragen. De eerste twintig aanvragers worden uitgenodigd voor de pitchavond. Binnen twee weken na de sluitingsdatum van de aanvraagperiode horen aanvragers of ze wel of niet zijn geselecteerd voor de pitchavond.

Pitchavond met beoordeling

Er zijn twee pitchrondes per jaar, in oktober/november en april/mei/juni. De pitchavonden vinden in principe fysiek plaats. Afgelopen jaar zijn twee avonden digitaal geweest in verband met de coronamaatregelen vanwege de Covid-19 pandemie.

[9] Gemeente Rotterdam (2019). Subsidieregeling Pitcher Perfect 010.
[10] Gemeente Rotterdam (2016). Reikwijdte & Armslag. Cultuurplan 2017 – 2020: reactie op advies RRKC en verdelingsvoorstel.
[11] Gemeente Rotterdam (2020). Stad in transitie, cultuur in verandering. Cultuurplan 2021 – 2024.
[12] Gemeente Rotterdam (2019). Subsidieregeling Pitcher Perfect 010.

Tijdens de pitchavond pitchen alle makers hun kunst- of cultuurproject aan de andere makers. Een pitch mag maximaal vijf minuten duren. In de presentatie dienen de makers vooral in te gaan op:

- de aantoonbare bijdrage van het project aan de kunst- en cultuurdoelstellingen van de gemeente Rotterdam;
- de artistiek inhoudelijke kwaliteit van het project;
- de praktische uitvoerbaarheid van het project.

Makers fungeren gezamenlijk als jury. De beoordeling vindt direct na elke pitch plaats. Per deelnemend project mag één persoon stemmen en makers mogen niet op zichzelf stemmen. De stemming is geheim en schriftelijk. Makers beoordelen de aanvragen aan de hand van de beoordelingscriteria Rotterdams belang, artistiek-inhoudelijke kwaliteit en praktische uitvoerbaarheid.

De makers kennen aan een aanvraag per beoordelingscriterium maximaal vijf punten en minimaal één punt toe. De optelling van deze scores is de totale score van de aanvraag. Bij twintig makers is maximaal 285 punten te behalen en minimaal 57 punten. Nadat alle makers hun project hebben gepitcht worden de punten opgeteld. De projecten worden tijdens de pitchavond gerangschikt op basis van de totale score. De totale score wordt tijdens de pitchavond bekend gemaakt.

Subsidie

De makers met de hoogste punten ontvangen een eenmalige subsidie. Per pitchavond is in totaal €90.000 beschikbaar en per project kan maximaal €10.000 euro worden toegekend. Het college van burgemeester en wethouders verstrekt de subsidie in principe op basis van de ranking van het pitchevent. Er is een mogelijkheid om hier gemotiveerd van af te wijken. Dat is sinds 2019 eenmaal voorgekomen.

De verstrekking van het geld wordt gedaan op basis van de volgorde van de rangschikking tot het subsidieplafond van €90.000 is bereikt. Wanneer twee of meer aanvragen op dezelfde plaats in de rangschikking staan en de som van de aangevraagde subsidiebedragen hoger is dan het nog beschikbare bedrag, dan worden beide aanvragen volledig afgewezen. De winnaars hoeven geen verantwoording voor de besteding van het verkregen bedrag af te leggen. Dit is conform alle subsidies die de gemeente verstrekt onder de €25.000. De aanvragers informeren de gemeente soms over de voortgang van hun project. De beleidsmedewerkers van de gemeente volgen de projecten met belangstelling.

2.3. Resultaten

In deze paragraaf gaan we in op de resultaten van de subsidieregeling Pitcher Perfect. Dat doen we door eerst te kijken naar het totaal aantal aanvragen, het aantal toegelaten aanvragen en het aantal gehonoreerde aanvragen. Vervolgens wordt ingegaan op de achtergrond van de aanvragen en makers. Tot slot wordt de verdeling van de toegekende subsidies besproken met onderscheid naar culturele discipline, maker en subsidiebedrag.

Aantal aanvragen

De subsidieregeling Pitcher Perfect bestaat sinds 2019 en heeft sindsdien twee keer per jaar plaats gevonden. In de periode 2019-2021 zijn zes pitchavonden gehouden. Over deze gehele periode zijn in totaal 237 aanvragen gedaan. Het gaat om 30-63 aanvragen per pitchavond. De meeste aanvragen zijn in de eerste ronde in 2019 gedaan, namelijk 63 aanvragen. In de daaropvolgende rondes werden tussen de 30 en 38 aanvragen gedaan.

Van de 237 aanvragen zijn in totaal 120 toegelaten tot de pitchavond. Het gaat om 20 aanvragen per avond. Van de 120 toegelaten projecten hebben 55 projecten subsidie ontvangen. Elke ronde kregen 9 tot 10 aanvragen subsidie toegekend.

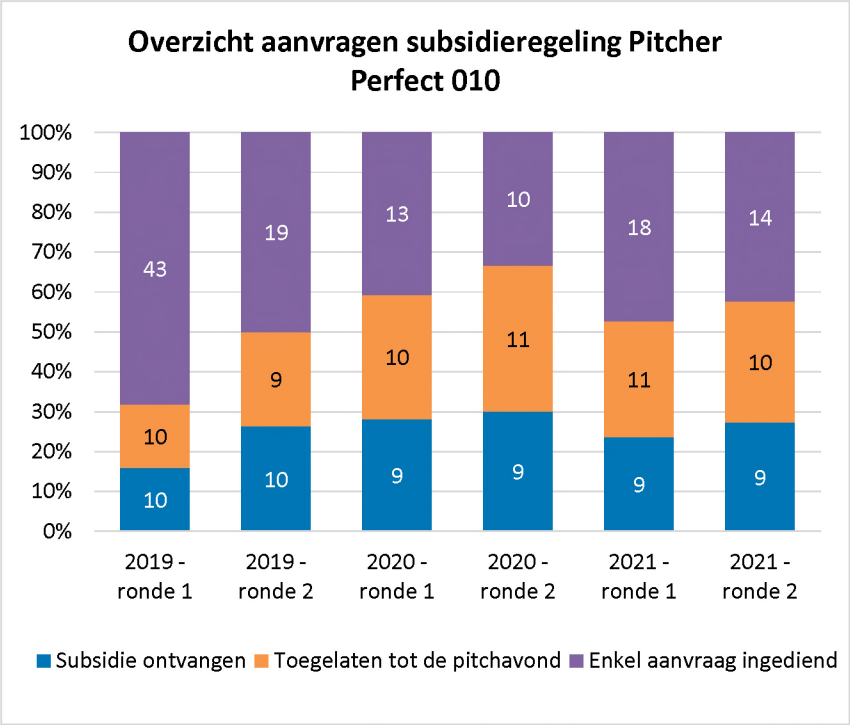

Figuur 2. Overzicht van aantal aanvragers met uitsplitsing naar toegelaten tot de pitchavond en gehonoreerde aanvragen over de periode 2019-2021.

Culturele disciplines

De aard van de in totaal 237 aanvragen is divers. Er is gekeken naar tot welke culturele disciplines een aanvraag behoort. We maken onderscheid tussen beeldende kunst, cultuureducatie en-participatie, film, letteren, digitale cultuur en vormgeving en podiumkunsten[13]. Een aanvraag kan behoren tot meerdere culturele disciplines (zogenaamde *cross-overs*). 57 van de 237 aanvragen betroffen meer dan één culturele discipline. De *cross-over* projecten zijn uniek voor deze subsidieregeling omdat deze bij het ontwikkelen van de subsidieregeling vaak niet in aanmerking kwamen voor reguliere projectsubsidies voor kunst en cultuurprojecten. In 2020 heeft de gemeente een subsidieloket geopend waar ook *cross-over* projecten terecht kunnen.[14]

Het grootste deel van de aanvragen valt onder podiumkunsten (103). Hierna volgt Beeldende Kunst met 53 aanvragen, Cultuureducatie en -participatie met 43 en Letteren met 34 aanvragen, met 28 aanvragen en beeldende kunst met 55 aanvragen. Tot slot vallen er 28 aanvragen in de categorie Film en 32 in de categorie Digitale cultuur en vormgeving. Voor twee aanvragen geldt dat ze niet vallen in deze disciplines omdat ze gaan over 'nachtcultuur' en van één aanvraag is de culturele discipline onbekend.

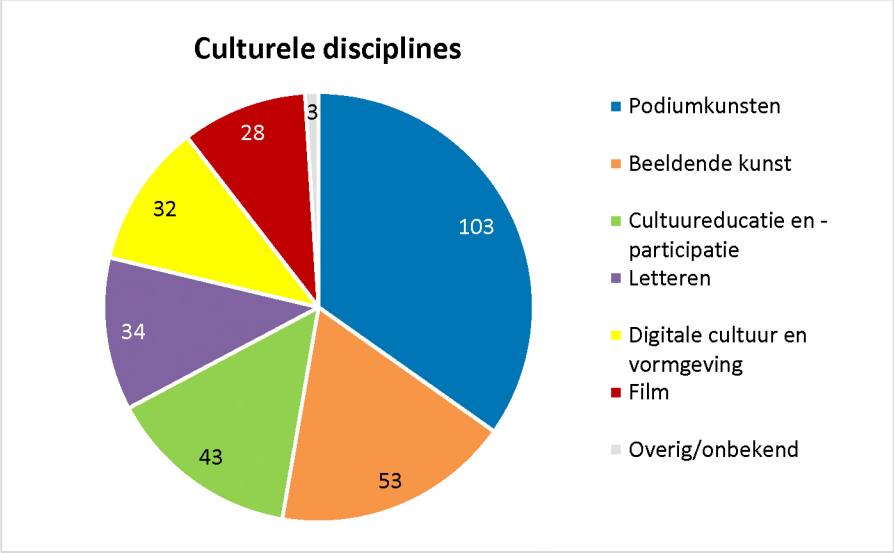

Figuur 3. Overzicht van de verdeling van alle aanvragen (gehonoreerd en afgewezen) per discipline over de periode 2019-2021.

[13] Onder podiumkunsten vallen projecten die gaan over muziek, muziektheater, dans, theater en festivals.

[14] Zie: https://www.rotterdam.nl/loket/subsidie-cultuur/.

Achtergrond makers

De subsidieregeling Pitcher Perfect wil andere doelgroepen bereiken. Daarom is het interessant om meer inzicht te krijgen in de achtergrond van de aanvragers. In het onderzoek hebben we gekeken naar door wie de aanvraag is ingediend (natuurlijk persoon of organisatie/stichting), naar de leeftijd van de aanvragers en de culturele-etnische achtergronden.

Voor de subsidieregeling Pitcher Perfect kan zowel een stichting als een natuurlijk persoon een aanvraag indienen. Opvallend is dat van de 237 aanvragen 211 (89%) zijn ingediend door een natuurlijk persoon. De overige 26 aanvragen (11%) waren van een organisatie of stichting.

De gemeente houdt geen detailinformatie bij over de achtergrond van de makers. Na een analyse zien we dat vooral jonge makers (jonger dan 35 jaar) een aanvraag indienen. Een klein deel van de aanvragen wordt ingediend door makers van 50 jaar of ouder. Daarnaast valt op dat we veel diversiteit zien als het gaat om makers met een cultureel-etnische achtergrond. Zo zijn er makers met bijvoorbeeld een Marokkaanse, Turkse, Kaapverdiaanse, Surinaamse, Caribische of Indonesische achtergrond.

Toegekende subsidies

Tot slot bespreken we aan welke culturele disciplines en groepen makers subsidies worden verleend. Hierdoor krijgen we inzicht in hoe de subsidies worden verdeeld en in hoeverre dit aansluit bij de ambities van de subsidieregeling Pitcher Perfect.

Van de 55 personen die subsidie hebben ontvangen hebben 38 makers het volledige bedrag van €10.000 euro aangevraagd en ontvangen. De overige zeventien makers hebben minder dan €10.000 euro ontvangen. Het laagste bedrag dat is toegekend is €5.000 euro.

De toekenning van subsidies over de verschillende cultuurdisciplines is vrij divers. Alhoewel de meeste subsidies worden toegekend aan projecten die vallen in de categorie Podiumkunsten (27) komen de andere culturele disciplines ook veel voor. Dertien subsidies vallen namelijk in de categorie Cultuureducatie en -participatie, elf in de categorie Film en elf in de categorie Letteren. De aanvragen vallen het minst in de categorieën Beeldende kunst (negen) en Digitale cultuur en vormgeving (zeven). Een aanvraag gaat over ‘nachtcultuur’. In totaal vallen 21 projecten onder meer dan één culturele discipline.

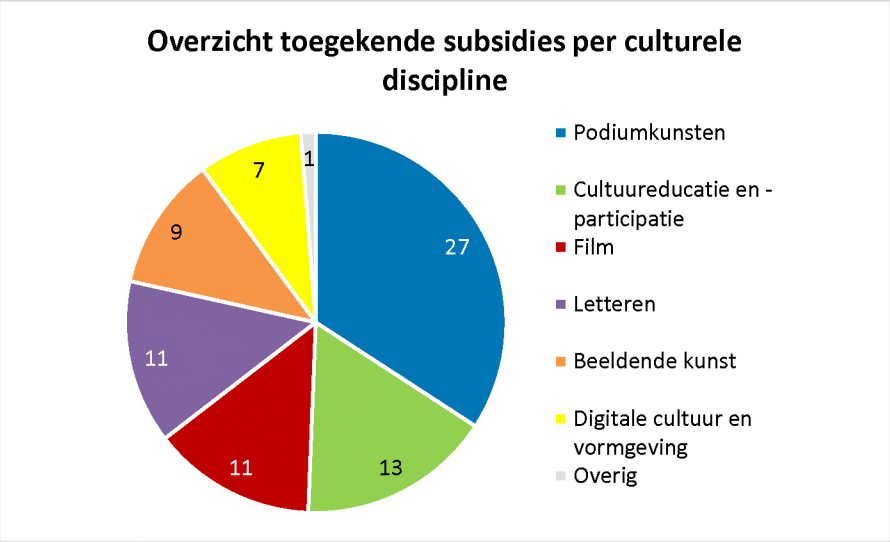

Figuur 4. Overzicht van de verdeling van toegekende subsidies per culturele discipline over de periode 2019-2021.

3. Ervaringen met Pitcher Perfect 010

Dit hoofdstuk beschrijft de ervaringen van betrokkenen met de subsidieregeling Pitcher Perfect. In het onderzoek is gesproken met makers, beleidsmakers van de gemeente Rotterdam en vertegenwoordigers van culturele instellingen in Rotterdam. Dit hoofdstuk gaat specifiek in op het **doelbereik**, de **werkwijze** en de **resultaten** van de subsidieregeling Pitcher Perfect. Daarnaast zijn suggesties van gesprekspartners voor aanpassingen opgenomen.

3.1. Doelbereik

Met de subsidieregeling Pitcher Perfect wil de gemeente Rotterdam culturele projecten en programma's subsidiëren die buiten de bestaande subsidieregelingen vallen en als gevolg niet inpasbaar zijn voor de gemeente. Vrijwel alle gesprekspartners vinden dat de subsidieregeling Pitcher Perfect een **aanvulling** is op de bestaande subsidieregelingen. Ze noemen het een unieke subsidieregeling en zijn enthousiast over het feit dat de regeling voorziet in de behoeften van de makers in Rotterdam. Daarnaast geven makers aan door deze subsidieregeling gehoord en gezien te worden door de gemeente Rotterdam.

De subsidieregeling Pitcher Perfect dient een innovatief subsidieformat te bieden, welke aansluit bij de actuele ontwikkelingen in de culturele sector. Veel makers geven aan dat ze waarschijnlijk nooit subsidie hadden aangevraagd en/of hun idee hadden gerealiseerd als de subsidieregeling Pitcher Perfect er niet was geweest. Ze geven aan dat tegenwoordig veel projecten *cross-overs* zijn van verschillende culturele disciplines die beperkt plek kunnen krijgen in andere bestaande subsidieregelingen. Gesprekspartners waarderen dat de gemeente heeft gedurfd om de subsidieregeling Pitcher Perfect te realiseren. Ze geven aan dat wat de regeling voornamelijk uniek maakt is dat een 'gezicht' gekoppeld wordt aan een subsidieaanvraag, in plaats van een berg papierwerk. Daarnaast wordt gewaardeerd dat de gemeente niet zelf de beoordelaar van de projecten is. De gemeente heeft bewust gekozen om in dit geval niet de beoordelaar van kunst en cultuur te zijn en de makers meer zeggenschap te geven.

De subsidieregeling Pitcher Perfect is onderdeel van het cultuurbeleid van de gemeente Rotterdam. De gemeente Rotterdam heeft als ambitie om zoveel mogelijk inwoners van Rotterdam aan kunst en cultuur te laten deelnemen. Daarnaast wil de gemeente een vitale cultuursector ontwikkelen die flexibel is en constant vernieuwt. Deelname bestaat uit het zelf beoefenen van kunstzinnige activiteiten evenals het bijwonen van deze activiteiten. Gesprekspartners benadrukken aan de ene kant dat het duidelijk is dat de subsidieregeling Pitcher Perfect een nieuwe/andere doelgroep aanspreekt. De overkoepelende ervaring is dat makers voornamelijk jong zijn, diverse culturele achtergronden hebben en uit verschillende delen van Rotterdam komen. Wat hier volgens de betrokkenen voornamelijk aan bijdraagt is de laagdrempeligheid en de toegankelijkheid van de regeling. Ook vertegenwoordigers van culturele instellingen in Rotterdam beamen dat de manier waarop de subsidieregeling Pitcher Perfect is opgezet, zorgt voor het aanspreken van een nieuwe doelgroep. Het spreekt namelijk personen aan die nog geen projectsubsidie hebben ontvangen en niet (nog) niet zijn opgenomen in het cultuurplan.

De subsidieregeling Pitcher Perfect wordt door sommigen gezien als een 'instapmoment' voor nieuwe en beginnende makers. Makers benadrukken dat de toegankelijkheid ervoor zorgt dat ook de groep die niet bekend is met bestaande subsidieregelingen wordt aangesproken. De tendens is dat met name door de

toegankelijkheid en het feit dat projecten aan weinig voorwaarden hoeven te voldoen makers met verschillende stemmen en ideeën de kans krijgen om bij te dragen aan de Rotterdamse kunst- en cultuursector. De regeling gaat dan ook als 'een lopend vuurtje' rond onder makers in Rotterdam. Dit biedt de kans voor het realiseren van verschillende initiatieven in de stad.

Gesprekspartners geven aan dat door de manier waarop de regeling is opgezet een kans wordt geboden aan projecten die daadwerkelijk binding hebben met de samenleving. Aan de andere kant hebben een aantal makers de ervaring dat aanvragers al in de *scene* moeten zitten om bekend te raken met de regeling. Het valt gesprekspartners ook op dat vaker dezelfde mensen deelnemen of mensen die al in het netwerk zitten en bekend zijn met elkaar. Bovendien is weinig aandacht voor de deelname van internationale makers in Rotterdam en makers met een handicap.

Daarnaast is een breed gedeeld beeld dat gevestigde culturele instellingen meer betrokken zouden moeten zijn. Er is nu te weinig aandacht vanuit de gevestigde culturele instellingen voor de subsidieregeling Pitcher Perfect en de deelnemende makers. Gesprekspartners geven aan dat de gevestigde culturele instellingen bijvoorbeeld aanwezig zouden kunnen zijn bij de pitchavonden. Daaropvolgend kan contact onderhouden worden met makers over samenwerking, het bieden van een podium of eventuele begeleiding.

3.2. Werkwijze

Aanvraagprocedure

De ervaringen met de aanvraagprocedure zijn overwegend positief. Makers geven aan dat de procedure laagdrempelig is. Iedereen kan zich op de website van de gemeente aanmelden en de aanvragen hoeven aan weinig criteria te voldoen. Daarnaast ervaren makers het als prettig dat ze slechts één a4 met een samenvatting van hun project hoeven in te dienen in plaats van een berg papierwerk zoals bij reguliere subsidieaanvragen. Ze benoemen als positief punt ook de korte doorlooptijd tussen het aanvragen en duidelijkheid over de honorering. Het is ook mogelijk om de aanvraagprocedure in het Engels in te dienen. Correspondentie met de gemeente vindt vervolgens ook in het Engels plaats.

Alhoewel de ervaringen veelal positief zijn, plaatsen we twee kanttekeningen bij de aanvraagprocedure. Een aantal makers geeft aan dat de laagdrempeligheid en toegankelijkheid de mogelijkheid biedt tot misbruik. De manier waarop de aanvraagprocedure is opgezet biedt de mogelijkheid om je als groep zo snel mogelijk aan te melden, zodat plekken meteen vol raken. Het idee is dat nieuwe en beginnende makers hierdoor alsnog geen gelijke kans krijgen. De gemeente geeft echter aan dat deze angst tot op heden niet gegrond is. Makers hebben voldoende tijd om hun project in te dienen. Momenteel komen slechts een aantal aanvragen direct, bij opening van het loket, binnen en de rest van de aanvragen in de daaropvolgende dagen en weken. Bovendien heeft de gemeente als alternatief overwogen om loting in te zetten voor de aanvraagprocedure. Hier is uiteindelijk vanaf gezien omdat voor het toepassen van loting een notaris nodig is, dit zou ten koste gaan van de beoogde korte doorlooptijd van de subsidie. Verder geven makers aan dat het verwarrend is dat zodra een aanvraag is gedaan, de aanvraag automatisch in het formele subsidietraject terecht komt. Hierdoor ontvangen aanvragers automatisch standaard, vrij ingewikkelde, '*no-reply*' mails van de gemeente. De gemeente geeft aan dit proberen te vermijden door handmatig e-mails te sturen naar individuele makers met daarin duidelijke instructies.

Pitchavond

Makers zijn over het algemeen zeer positief over de pitchavond. Dit komt door het ontmoeten van andere makers en de gelegenheid die een maker krijgt om zijn/haar/diens verhaal te doen. Netwerken wordt gestimuleerd door het feit dat

alle pitchers voor de start van de pitchavond samen eten. Makers zijn ook positief over de host van de avond omdat zij erin slaagt een goede sfeer te creëren en duidelijk uitleg te geven over de bedoeling van de pitchavond. De online pitchavonden die digitaal georganiseerd moesten worden vanwege de Covid-19 pandemie, zijn door makers als minder positief ervaren vanwege het ontbreken van sfeer en het uitwisselen van ervaringen. Tegelijkertijd zijn makers wel blij dat de subsidieregeling Pitcher Perfect wel doorgang heeft gevonden. Enkele gesprekspartners geven aan dat het draagvlak van de subsidie nog vergroot zou kunnen worden door Pitcher Perfect meer dan twee keer per jaar te laten plaatsvinden. Het idee is dat hierdoor nog meer makers de kans krijgen op subsidie.

Observaties bij de pitchavond. KWINK groep was aanwezig bij de pitchavond van de subsidieregeling Pitcher Perfect op 14 oktober 2021. Onze ervaringen met de pitchavond staan beschreven in deze tabel. Bij aankomst in theater Islemunda valt direct de gemoedelijke doch serieuze sfeer op. De pitchers praten in groepjes met elkaar en ogen gespannen. Een aantal pitchers heeft bezoekers meegenomen die in de zaal mogen meekijken. Het aanwezige publiek is divers in leeftijd, cultureel-etnische achtergrond en gender.

De pitchavond begint met een korte toelichting van de 'spelregels' door de host. De toelichting is kort omdat de deelnemende makers eerder op de avond een uitgebreide toelichting hebben gekregen, waarna ze gezamenlijk hebben gegeten. De makers luisteren geïnteresseerd naar elkaars ideeën. Een enkeling is vooral actief bezig op de telefoon. De punten worden direct na afloop van de pitch gegeven door de punten door te geven naar een mobiel nummer van de gemeente Rotterdam. Terwijl de puntentelling bezig is vult de host de tijd door aanvullende vragen te stellen. Opvallend is de variëteit in de wijze waarop makers hun idee pitchen. De meeste makers doen dit aan de hand van een PowerPoint, anderen met muziek, filmpjes of een theaterstuk. Daarnaast laten enkele makers weten waar de subsidie voor gebruikt gaat worden, anderen geven inzicht in de resultaten van het project. Weer anderen geven vooral de achtergrond van het idee weer. Het enthousiasme en de drive van de makers voor hun idee zorgt voor positieve energie die kenmerkend is voor de avond.

Na afloop van alle pitches worden de winnaars bekend gemaakt. De winnaars feliciteren elkaar. Enkele makers die geen subsidie hebben gekregen zijn teleurgesteld. Anderen geven aan dat dit erbij hoort en dat ze hun project sowieso uit gaan voeren.

Foto door Hans Tak van deelnemers Pitcher Perfect 010 oktober 2021.

Beoordelingsproces

De gemeente Rotterdam benadrukt dat de opzet waarin pitchers elkaar beoordelen tijdens de pitchavond bewust gekozen is om te zorgen dat zoveel mogelijk zeggenschap bij de makers zelf ligt. Het idee van peer review is namelijk dat makers zelf beter kunnen beoordelen wat goede en uitvoerbare projecten zijn. De gemeente benadrukt dat bewust niet gekozen is voor het inzetten van een jury. Het uitgangspunt van de regeling is namelijk dat het eigenaarschap met betrekking tot de beoordeling bij de makers ligt. Een aantal makers noemt in gesprekken voorstander te zijn van het laten beoordelen van projecten door een vakjury of een jury bestaande uit oud-makers. Andere makers benoemen juist de meerwaarde van het beoordelen van elkaar. Het geeft ze een gevoel van deskundigheid, vertrouwen en eigenaarschap. De gemeente geeft aan dat de subsidieregeling Pitcher Perfect juist ook is opgezet om makers een stem te geven en daar past dit beoordelingsproces goed bij. De gemeente geeft wel aan dat een artikel in de regeling zou kunnen worden opgenomen, waarin staat dat er geen afspraken mogen worden gemaakt tijdens de beoordeling over het toekennen van de punten. Tot nu toe is deze situatie één keer voor gekomen. De gemeente heeft bij dit opgemerkt bij het controleren van de punten en vervolgens is de puntentelling van de maker aangepast. In het beoordelingsproces kent uiteindelijk het college van burgemeester en wethouders van de gemeente de subsidie toe.

3.3. Resultaten

Veel gesprekspartners hebben geen zicht op de resultaten van projecten die subsidie toegekend hebben gekregen. De kans bestaat dat een deel van de projecten die subsidie toegekend hebben gekregen uiteindelijk anders uitpakt dan beoogd. Gesprekspartners geven aan dat het realiseren van projecten niet per definitie het doel is van de subsidieregeling Pitcher Perfect. Betrokkenen bij de opzet van de subsidieregeling Pitcher Perfect beamen dat de regeling ook bedoeld is als een manier om (beginnende) makers een podium te bieden, ervaring te laten opdoen, hun talenten te ontwikkelen en een mogelijkheid te bieden om een netwerk op te bouwen. Veel gesprekspartners geven aan dat er behoefte is aan aanvullende begeleiding van de makers. Voornamelijk voor makers die een geldbedrag hebben gewonnen. Zij zouden meer ondersteund kunnen worden in het proces naar het realiseren van hun project. Enkele gesprekspartners zouden ook graag zien dat makers die geen subsidie toegekend hebben gekregen of zelfs niet toegelaten zijn tot de pitchavond, meer ondersteuning zouden kunnen krijgen.

Verder is bekend dat een aantal makers uit de eerste rondes van de subsidieregeling Pitcher Perfect is doorgestroomd naar andere (meerjarige) subsidies. Vooral medewerkers van de gemeente die nauw betrokken zijn bij Pitcher Perfect hebben een goed beeld van de resultaten. Zij geven aan dat er daadwerkelijk pitchers zijn die in de eerste rondes mee hebben gedaan en inmiddels zijn doorgegroeid tot ‘spinnen in het web’ van de culturele sector in Rotterdam.

Onderstaande tabel laat een selectie van makers zien die hun project hebben gerealiseerd uit de verschillende pitchrondes. De selectie toont de breedte van de deelnemende makers en hun gerealiseerde projecten. Meer informatie over de projecten is te vinden in de voetnoten.

Pitchronde	Maker(s)	Resultaat
2019 ronde 1	Annet van Otterloo – Stichting Freehouse	Jubileumpresentatie Wijkatelier op Zuid[15]
2019 ronde 1	Brandon J. Taylor	Het kan nooit een x normaal[16]
2019 ronde 1	Careline Peerwijk	Born 2 Speak represents Yasmin Rustom[17]
2019 ronde 2	Savannah da Rosa & Cheila Delgado	Noite de Independencia[18]
2019 ronde 2	Thijs Boer	Stichting N8W8[19]
2019 ronde 2	Lorenzo Elstak	Platform Katendrecht (muzikale Kweekvijver)[20]
2019 ronde 2	Alexander Kahlman	Boom Snap Clap Dance to Beatbox Edition[21]
2020 ronde 1	Tomáš de Paauw[22]	Spraakuhloos[23]
2020 ronde 2	Levels Music League	Levels Music League[24]

Een ander bijkomend resultaat is dat een netwerk van makers is opgebouwd. Zo geeft een maker in een gesprek aan nog steeds veel gebruik te maken van makers die hij heeft ontmoet tijdens de pitchavond. Tegelijkertijd geven makers aan dat het netwerk (‘*community*’) momenteel wordt opgebouwd. Er is een groepsapp waarin makers delen wat ze organiseren, elkaar op de hoogte houden en elkaar praktische vragen stellen. Een aantal oud-makers geeft aan dat er meer ingezet zou mogen worden op het creëren van een gemeenschap van makers. De subsidie moet niet alleen over geld gaan, maar moet ook gaan over het opbouwen van een netwerk en het bundelen van krachten onder (beginnende) makers.

[15] Zie: http://www.wijkatelieropzuid.nl/.
[16] Zie: https://brandontaylor.nl/het-kan-nooit-een-x-normaal.
[17] Zie: https://www.facebook.com/Born2Speak187/posts/996723087336685.
[18] Zie: https://www.facebook.com/noitedeindependencia/.
[19] Zie: https://www.n8w8rdam.nl/organisatie/.
[20] Zie: https://www.livinginrotterdam.com/portretten/met-platform-katendrecht-denkt-lorenzo-elstak-uitsluitend-in-kansen.
[21] Zie: https://theaterzuidplein.nl/productie/boom-snap-clap/.
[22] Zie: https://cultuurparticipatie.nl/projecten/324/tomas-de-paauw.
[23] Zie: https://www.spraakuhloos.com/.
[24] Zie: https://www.levelstv.nl/levels-music-league/.

4. Conclusies en aanbevelingen

De gemeente Rotterdam heeft gevraagd om een evaluatie van de subsidieregeling Pitcher Perfect 010 over de periode maart 2019 tot en met oktober 2021. Het doel is om inzicht te krijgen in de resultaten van de subsidieregeling Pitcher Perfect. Op basis van de evaluatie doen we ook aanbevelingen voor de toekomst.

Conclusies

De subsidieregeling Pitcher Perfect is opgezet om de makers van de stad Rotterdam zichtbaarder te maken en een podium te bieden. De subsidieregeling Pitcher Perfect 010 is een innovatief subsidieformat en is gericht op Rotterdammers die culturele projecten of programma's maken die niet passen binnen de bestaande subsidieregelingen. Sinds 2019 zijn zes pitchavonden geweest met, 237 aanvragers, 120 makers en 55 gesubsidieerde projecten.

De subsidieregeling Pitcher Perfect bereikt **andere nieuwe doelgroepen** en een **verscheidenheid aan kunst en cultuurprojecten**. Een analyse van de makers laat zien dat het gaat om een gemêleerde groep makers van jong tot oud, met verschillende culturele-etnische achtergronden en afkomstig uit verschillende delen van Rotterdam. De aangevraagde kunst- en cultuurprojecten zijn vaak *cross-overs* tussen culturele disciplines. Het gaat niet alleen om aanvragen op het gebied van podiumkunsten en beeldende kunst maar vaak om een combinatie van deze disciplines met bijvoorbeeld cultuurparticipatie en – educatie of film. Daarnaast bereikt deze regeling voornamelijk individuen (natuurlijke personen) in plaats van stichtingen of culturele instellingen. Verder geeft de regeling deelnemende makers de kans om een netwerk op te bouwen. Veel makers pitchen bij de regeling voor het eerst hun project en doen zo ervaring op met het vertellen van een verhaal over een kunst- en cultuurproject. Dit zorgt er niet alleen voor dat ze aan hun netwerk kunnen bouwen maar helpt ook bij het opstarten van hun eigen project. Het netwerk ´de *community*´ bevindt zich momenteel in de opbouwfase. Voor de toekomst zou hier meer uitgehaald kunnen worden.

Het cultuurbeleid, waar de subsidieregeling Pitcher Perfect onderdeel van is, wil ook zoveel mogelijk inwoners van Rotterdam aan kunst en cultuur laten deelnemen. Ook is de ambitie om een vitale cultuursector te hebben die flexibel is en zichzelf constant vernieuwt. Positief is dat in de subsidieregeling Pitcher Perfect een van de beoordelingscriteria het **Rotterdams belang** is. Op deze manier dienen makers rekening te houden met de doelstellingen van het cultuurbeleid. Ook is openbare toegankelijkheid een van de voorwaarden om in aanmerking te komen voor de subsidie. Daarnaast concluderen we dat het innovatieve format (met pitchavonden) bijdraagt aan de vernieuwing van de cultuursector in Rotterdam. Kritischer zijn we op de **inclusiviteit van de regeling**. Er zijn mogelijkheden voor maatwerk als internationale makers of makers met een handicap zich aanmelden maar daar wordt op voorhand in de communicatie en in de regeling geen aandacht aan besteedt.

De **opzet** van de subsidieregeling Pitcher Perfect is **goed doordacht**. Zo is er nagedacht over het laagdrempelig houden van de aanvraagprocedure, het eenvoudig houden van de verdeelregels en het geven van vertrouwen aan makers door ze eigenaarschap te geven over de puntentelling. De gemeente heeft de keuze gemaakt om niet zelf de projecten te beoordelen. Wel is de mogelijkheid opgenomen voor het college om gemotiveerd af te wijken van de puntentelling. Dat is de afgelopen jaren eenmaal voorgekomen.

De **regeling** werkt grotendeels in de praktijk. Er is voldoende animo om deel te nemen aan de pitchevenementen. Het aantal aanmeldingen varieert tussen de 30 en 63 aanvragen. Er is voldoende tijd tussen het openstellen van de regeling en het aanmelden. De aanvraagprocedure is laagdrempelig en toegankelijk. Deelname is makkelijk, iedereen kan meedoen en heeft gelijke kansen. Het is wel belangrijk dat je bekend bent met de regeling. Positief is de korte doorlooptijd van aanvragen tot honoreren. Dit past goed bij het innovatieve format van de subsidieregeling Pitcher Perfect. Het feit dat makers elkaar punten toekennen maakt dat de kennis en expertise van makers wordt gezien en gebruikt. We geloven dat dit helpt bij het eigenaarschap van makers over het ondersteunde project. Ook is goed nagedacht over mogelijke alternatieven zoals punten laten toekennen door het publiek of een andere jury. We vinden deze opzet passen bij de aard en intenties van de subsidieregeling Pitcher Perfect. De subsidieregeling Pitcher Perfect geeft een stem aan Rotterdamse makers en is opgezet als experimenteel. Veranderingen doorvoeren in deze werkwijze is een verandering doorvoeren in de kern van de regeling.

De **pitchavond** is het belangrijkste onderdeel van het succes van de regeling. Resultaten van de avond zijn niet alleen de gehonoreerde projecten maar ook het opbouwen van een netwerk met andere makers. Positief is dat de makers op de pitchavond zelf gezamenlijk de avond voorbereiden en vervolgens met elkaar gaan eten omdat dit ervoor zorgt dat ze elkaar (beter) leren kennen. Tijdens de avond zijn een aantal momenten waarop ze met elkaar en het publiek in gesprek kunnen gaan. Positief is tevens het beeld van makers dat de pitchavond ervoor zorgt dat ook niet gehonoreerde aanvragen uitvoering zullen krijgen.

De **communicatie** met makers in het aanvraagproces valt onder de algemene subsidieverordening van de gemeente Rotterdam. Dit betekent dat aanvragers de standaard e-mails krijgen over hun aanvraag met een schets van de reguliere procedure (die afwijkt van de subsidieregeling Pitcher Perfect). Dat kan voor verwarring zorgen bij de aanvragers. We vinden het positief dat de gemeente Rotterdam vervolgens persoonlijk contact heeft met alle aanvragers. Ook op het pitchevent zelf is de gemeente Rotterdam aanwezig voor het opdoen van nieuwe contacten in de cultuursector.

Er is, net als bij andere subsidies die worden verstrekt onder de €25.000,- geen **verantwoording** benodigd van makers over het gesubsidieerde project. We kunnen ons goed voorstellen dat het interessant is om gehonoreerde aanvragen te blijven volgen. Een mogelijkheid zou kunnen zijn om oud-pitchers te vragen om te komen vertellen over hun ervaringen op een pitchavond of netwerkbijeenkomst. Dit om te zorgen dat de subsidieregeling nog bekender wordt. Daarnaast geeft het de mogelijkheid om het netwerk van makers te versterken.

Aanbevelingen

We bevelen een voortzetting van de subsidieregeling Pitcher Perfect aan gezien de positieve resultaten en ervaringen. Wel doen we een aantal suggesties voor een verdere verbetering van de subsidieregeling Pitcher Perfect:

1. **Vergroot de bekendheid van de regeling**. Dit kan door meer te communiceren over de regeling voorafgaand, tijdens en na de pitchavonden. Er is momenteel geen eigen *social media* kanaal en dit is niet mogelijk vanwege het beleid van de gemeente Rotterdam. Wel kunnen we ons voorstellen dat er een kanaal op sociale media komt dat onder beheer van het netwerk wordt bijgehouden met ondersteuning van de gemeente Rotterdam. Op dit kanaal kan de regeling worden gepromoot maar kan ook inzicht worden gegeven in gesubsidieerde projecten. Daarnaast kan het worden gebruikt om interactie tussen makers te stimuleren.
2. **Zorg voor volledige inclusiviteit van de subsidieregeling Pitcher Perfect**. Dit betekent dat in de communicatie en toelichtingen op de regeling wordt aangegeven dat aanvragen ook mogelijk is voor Rotterdamse makers die geen Nederlands spreken of makers met een handicap.

3. **Stimuleer verbindingen met culturele instellingen voor alle makers**. Sommige makers kunnen en willen doorgroeien naar andere onderdelen van het subsidiesysteem van de gemeente Rotterdam. Andere makers hebben behoefte aan uitwisseling van ideeën, coaching of een plek voor hun project. Bestaande culturele instellingen zouden hieraan kunnen bijdragen. Een eerste startpunt is dat culturele instellingen die worden ondersteund door andere subsidies van de gemeente Rotterdam worden uitgenodigd voor de pitchavonden om zo andere makers te leren kennen. Een brede uitnodiging voor de pitchavonden geldt overigens niet alleen voor culturele instellingen maar ook voor andere geïnteresseerden zoals raadsleden. Daarnaast is het netwerk (‘*community*’) dat in opbouw is hier een goed instrument voor waar meer gebruik van gemaakt zou kunnen worden.
4. **Biedt doorverwijzing naar andere vormen van ondersteuning aan**. In veel gesprekken is de behoefte aan een uitgebreide ondersteuning aan de orde gekomen. Dit terwijl de gemeente al andere ondersteuning biedt in de vorm van een helpdesk en een spreekuur waar Rotterdammers terecht kunnen met vragen over (het aanvragen van) subsidies. Doorverwijzing naar deze andere ondersteuningsinstrumenten is goed mogelijk en eenvoudig uit te voeren door het in de communicatie op te nemen.
5. **Voeg toe in de Subsidieregeling Pitcher Perfect dat het maken van afspraken tussen makers verboden is en wat de consequenties daarvan zijn**. In de afgelopen periode is slechts eenmaal afgeweken van de uitslag van de pitchavonden door het college van B&W. Een suggestie is om in artikel 11 van de subsidieregeling Pitcher Perfect toe te voegen dat het maken van onderlinge afspraken met andere makers over de puntentoekenning niet is toegestaan. Dit om meer duidelijkheid te geven aan makers.

Nassaulaan 1
2514 JS Den Haag

+31 (0)70 359 6955
info@kwinkgroep.nl
www.kwinkgroep.nl

KWINK GROEP